

פירות נוי

פנינים יקרים מתורת רבינו הגדול הגה"ק רבי מאיר שמחה הכהן זצוק"ל מדווינסק

בעל מחבר ספר "משך חכמה" על התורה

פרשת שופטים – פסקא סד

מאת יצחק בירך דסקל

גליון מס' מז תשפ"ו טל: 052-7611435 מייל: y.b.daskal@ybdaskal.com כל הזכויות שמורות ©

להורדת כל המשך חכמה עם בינת החכמה חינוך לחץ כאן

הטעם שיהושע לא השמיד את בהמת שבעת עמים

- א. [סד] (כ, טו) "רק מערי העמים האלה אשר ה' אלהיך נתן לך נחלה לא תחיה כל נשמה" ע"כ. ויש לדקדק, דמשמע שבכל שבעה עממין יש להרוג כל אדם ובהמה, [דנשמה משמע גם בהמה, כדכתיב בבראשית ז, כב "כל אשר נשמת רוח חיים באפו מכל אשר בחרבה מתו], וכמו שציוה במלחמת עמלק (שמואל-א, טו, ג).
- ב. וקשה מדוע יהושע החיה את הבהמות של שבעה עממין כדכתיב ביהושע (יא, יד) "וכל שלל הערים האלה והבהמה בזזו להם בני ישראל רק את כל האדם הכו לפי חרב עד השמדם אותם לא השאירו כל נשמה", וכן עשו לסיחון ולעוג, כמו שכתוב בדברים (ב, לה) "רק הבהמה בזזו לנו ושלל הערים אשר לכדנו".
- ג. אבל הביאור בזה, דנשמה אינה אלא באדם [כדכתיב בבראשית (ב, ז) "וייצר ה' אלהים את האדם עפר מן האדמה ויפח באפו נשמת חיים ויהי האדם לנפש חיה", והא דכתיב להלן בבהמה נשמת חיים, פירש רש"י וז"ל "נשמת רוח חיים - נשימה של רוח חיים", ולא נשמה ממש (גור אריה, שם)], דבשבעה עממין באמת לא צוה ה' להרוג רק את האדם שנשמה בו.
- ד. ומה שציוה בעמלק להרוג כל בהמה, זה דוקא בעמלק בלבד. וזה מטעם אחר, שלא ישאר זכר לעמלק, כדכתיב (דברים כה, יט) "והיה בהנחם ה' אלהיך לך מכל איביך מסביב בארץ אשר ה' אלהיך נתן לך נחלה לרשתה תמחה את זכר עמלק מתחת השמים לא תשכח", ובהשמדת האדם בלבד נשאר זכר לעמלק, כיון שכאשר בהמת עמלק קיימת יאמרו זה בהמה של עמלק.
- ה. כמו שאמרו במכילתא (בשלח, מסכתא דעמלק פרשה ב) "ויאמר כי יד על כס יה מלחמה לה' וגו', ר' יהושע אומר, לכשישב הקדוש ברוך הוא על כסא מלכותו, ותהי ממלכתו באותה שעה מלחמה לה' בעמלק, ר' אלעזר המודעי אומר נשבע הקדוש ברוך הוא בכסא הכבוד שלו אם אניח נין ונכד של עמלק תחת מפרס כל השמים, שלא יאמרו גמל זה של עמלק אם אניח נין ונכד לעמלק" ע"כ. ומטעם זה החיה יהושע (שם) את בהמת שאר עמים, וכן עשו לסיחון ולעוג (דברים, ב, לה). ומבואר הכל בסיעתא דשמיא.
- ו. תמצית דבריו: הטעם שלא השמיד יהושע את בהמת העמים, הא כתיב לא תחיה כל נשמה, כיון דנשמה היא רק של אדם, ורק בעמלק ציוה ה' להשמיד את כל בהמותיו, כדי למחות זכר עמלק, שלא יאמרו זו בהמת עמלק.